

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ชื่อเรื่อง ประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจของระบบวนเกษตรบนทิวเขา
ฝิ่ปีนน้ำตะวันออกในเขต จ.อุตรดิตถ์ บนวิถีการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้

โดย

ผศ.ดร.พนินท์ นนทโคตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

พฤศจิกายน 2562

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ชื่อเรื่อง ประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจของระบบวนเกษตรบนทิวเขาผีปัน
น้ำตะวันออกในเขต จ.อุดรดิตถ์ บนวิถีการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้

ผศ.ดร.พนินท์ นนทโคตร

ภายใต้ชุดโครงการวิจัยโครงการพัฒนานวัตกรรมรูปแบบการสร้างรายได้ด้วยเกษตรมูลค่าสูง
จากระบบวนเกษตรบนทิวเขาผีปันน้ำตะวันออกในเขตจังหวัดอุดรดิตถ์บนวิถีการอนุรักษ์พื้นที่
ป่าไม้อย่างยั่งยืน

โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

พฤศจิกายน 2562

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของหน่วยงานและบุคคลเป็นจำนวนมาก หน่วยงานแรกที่ทำให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงคือ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) ซึ่งได้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยได้ให้แนวคิดและประสบการณ์จากการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ช่วยให้ได้แนวทางวิเคราะห์ประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจของระบบวนเกษตรในพื้นที่ตำบลแม่พูล ตำบลบ้านด่านนาขาม และตำบลนางพญา

ผู้บริหารระดับคณะและคณาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์และผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในภายนอกที่เข้าร่วมดำเนินการวิจัย ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านด่านนาขาม องค์กรบริหารส่วนตำบลแม่พูล องค์กรบริหารส่วนตำบลนางพญา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุตรดิตถ์ เครือข่ายเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียนที่เข้าร่วมโครงการเป็นส่วนช่วยให้โครงการวิเคราะห์ประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจของระบบวนเกษตรบนทิวเขาผีปันน้ำตะวันออกในเขต จ.อุตรดิตถ์ ได้บรรลุผลดีตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประโยชน์สูงสุด

ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่ได้กล่าวถึง รวมทั้งผู้ใกล้ชิดและผู้ที่ได้มีส่วนสนับสนุนที่มีจากกล่าวนามได้ทั้งหมด จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง คุณค่าและประโยชน์ที่พึงมีจากการวิจัยนี้ขอมอบเป็นกตเวทิตาคุณแด่บูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ผศ.ดร.พนินท์ นนทโคตร

กุมภาพันธ์ 2563

สารบัญ

บทที่	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	3
สารบัญ.....	4
สารบัญตาราง.....	5
สารบัญภาพ.....	6
1 บทนำ.....	7
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	7
วัตถุประสงค์.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
ผลกระทบของโครงการ.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	15
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	15
วิธีดำเนินการวิจัย.....	15
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	19
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	19
4 ผลการศึกษา.....	22
สมมุติฐานการบริหารจัดการการสวนวนเกษตรของ 3 พื้นที่.....	23
ตัวชี้วัดและตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจ.....	25
ผลการประเมินประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจของระบบวนเกษตร.....	26
5 สรุปผลการวิจัย.....	37
สรุปผลการวิจัย.....	37
บทเรียน ปัจจัยความสำเร็จ ประโยชน์และคุณค่าจากวิจัย.....	38
อภิปรายผล.....	39
บรรณานุกรม.....	41
ภาคผนวก.....	43

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจการผลิตพืชในระบบวนเกษตร	25
ตารางที่ 2 ตัวแปรการบริหารจัดการสวนวนเกษตรฯ	26
ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร	27
ตารางที่ 4 ข้อมูลนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3 แห่ง	27
ตารางที่ 5 ข้อมูลการบริหารจัดการสวนวนเกษตร	28
ตารางที่ 6 สรุปข้อมูลปัจจัยนำเข้าและผลผลิตตำบลบ้านดำนานาขาม	28
ตารางที่ 7 สรุปข้อมูลปัจจัยนำเข้าและผลผลิตตำบลแม่พูล	29
ตารางที่ 8 สรุปข้อมูลปัจจัยนำเข้าและผลผลิตตำบลนางพญา	29
ตารางที่ 9 สรุปข้อมูลความมั่นคงทางอาหาร มิติการใช้ประโยชน์และความปลอดภัย	30
ตารางที่ 10 เปรียบเทียบประสิทธิภาพนิเวศเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลบ้านดำนานาขาม	31
ตารางที่ 11 เปรียบเทียบประสิทธิภาพนิเวศเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลแม่พูล	32
ตารางที่ 12 เปรียบเทียบประสิทธิภาพนิเวศเศรษฐกิจของเกษตรกรตำบลนางพญา	33
ตารางที่ 13 ผลการวิเคราะห์เชิงนิเวศเศรษฐกิจของเกษตรกรเปรียบเทียบพื้นที่ 3 ตำบล	33
ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจกับการบริหารจัดการสวนวนเกษตร	34
ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจกับนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	35
ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพเชิงนิเวศเศรษฐกิจกับนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	36

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ทิวเขาผีปันน้ำตะวันออก	7
ภาพที่ 2 วิธีการศึกษา	18
ภาพที่ 3 กรอบแนวคิด	19
ภาพที่ 4 ลงพื้นที่ อบต.บ้านด่านนาขาม	23
ภาพที่ 5 ลงพื้นที่ อบต.แม่พูล	24
ภาพที่ 6 ลงพื้นที่ อบต.นางพญา	24